

Název opatření:

Školní autobusy

Ilustrační obrázek: Školní autobus, který provozuje Svazek obcí údolí Desné

Zdroj: <https://sumpersky.denik.cz/images/api/image/960x720/0bb/0bbd9771-fe8d-4a79-bc26-683a71b51d40.webp>

Popis opatření:

Školní autobus představuje organizovanou přepravu dětí mezi bydlištěm a školou, případně mezi školou a dalšími místy, která děti pravidelně navštěvují. Službu může zajišťovat město, svazek obcí, škola nebo smluvní dopravce. Volba vozidla (autobus, minibus, dodávka) závisí na počtu žáků a místních podmínkách.

Školní autobus může být vhodným řešením zejména tam, kde děti bydlí ve větší vzdálenosti od školy, kde je problematické pěší či cyklistické spojení nebo kde rodiče pravidelně vozí děti autem. Trasa a zastávky by měly vycházet z reálných potřeb rodin a mohou být navrženy na základě průzkumu dopravního chování žáků v rámci školního plánu mobility. Cílem není pouze

zajistit dopravu dětí, ale také zvýšit bezpečnost, podpořit samostatnou mobilitu dětí a nabídnout alternativu k individuální automobilové dopravě.

Ve větších městech fungují **školní autobusové linky**, které jsou součástí MHD a mohou je využít také rodiče, zaměstnanci školy a další cestující. Jezdí převážně jen ve dnech školního vyučování, časy jejich příjezdů a odjezdů odpovídají začátku a konci výuky. Obsluhují školy, sportovní areály nebo zastávky v jejich blízkosti. Platí v nich běžný tarif MHD nebo integrovaného dopravního systému. Nejčastěji mají pouze několik spojů denně – ráno ke škole a po vyučování zpět. Jejich hlavním cílem je nabídnout bezpečnější alternativu k dovážení dětí autem a snížit ranní či odpolední dopravní špičku před školou.

V čem opatření městu a jeho obyvatelům pomáhá:

- snížení dopravní zátěže a hluku a emisí z automobilové dopravy,
- zvýšení bezpečnosti v okolí školy,
- podpora samostatnosti dětí a jejich mobility,
- lepší dostupnost školy pro děti z okrajových částí města či okolních obcí,
- možnost propojení více obcí nebo spádových území se školou,
- předvídatelnější a bezpečnější způsob dopravy dětí.

Význam a přínosy opatření ve venkovských oblastech:

- **Udržení a rozvoj školské sítě v regionech:** V menších obcích a mikroregionech může být zavedení školního autobusu klíčovým nástrojem pro udržitelný rozvoj základního vzdělávání. Spolehlivý svoz dětí ze spádových osad a sousedních obcí snižuje odliv žáků do větších měst.
- **Zachování škol a obnova 2. stupně ZŠ:** Zajištění bezpečné dopravy je pro rodiče často rozhodujícím argumentem při výběru školy. Dostatečný počet dojíždějících žáků umožňuje v některých obcích **naplnit potřebné kapacity pro zachování školy** nebo dokonce **obnovit či nově zřídit druhý stupeň ZŠ (6.–9. ročník)**.
- **Zklidnění dopravy před školou a bezpečnost:** Cílený svoz žáků může nahradit desítky individuálních cest automobilem (tzv. *rodičovské taxi*), což výrazně snižuje ranní kongesce, emise a riziko nehod v bezprostředním okolí školy.
- **Podpora svazkového školství:** V případě svazkových škol (spolupráce více obcí) je školní autobus nezbytnou podmínkou pro dostupnost vzdělávání pro děti ze všech zapojených obcí.

Inovační aspekty – kontext SMART City:

Školní autobus může být součástí chytrého systému řízení mobility města. Trasy a jízdní řády lze plánovat podle skutečné poptávky a upravovat na základě dat o využívání služby.

Moderní řešení mohou zahrnovat například:

- digitální přihlašování dětí a rezervaci míst,
- sledování obsazenosti spojů,
- informování rodičů o příjezdu autobusu prostřednictvím aplikace,
- optimalizaci tras podle aktuální poptávky,
- propojení se systémem veřejné dopravy a jednotným jízdním dokladem,
- využití nízkoemisních či elektrických vozidel.

Příklady dobré praxe z ČR:

1. Systémové a městské školní linky (MHD / IDS)

- Praha (PID – Pražská integrovaná doprava): Vyhrazené městské školní linky (251–280) zajišťují cílené přímé spojení sídlišť a obytných částí se základními školami bez nutnosti přestupování. Jezdí jen v pracovních dnech, kdy probíhá školní vyučování.
- Brno (DPMB / IDS JMK):
 - Městské školní linky (např. S85, S86, S88) integrované do sítě MHD.
 - Cílená spolupráce se školami (např. ZŠ Jana Babáka), kde linka zajišťuje svoz dětí z odlehlejších částí (Bystrc, Jundrov, Mendlovo náměstí) přímo ke škole a zpět.
- Liberec (DPMLJ): Síť školních linek 51–60 (např. linka 55: *Škola Kateřinky – Radčice – ZŠ Vrchlického – Fügnerova*).
- Jihlava: Školní spoje jsou časově uzpůsobené rannímu začátku výuky s přímou návazností na příměstské trasy.
- Jihomoravský kraj / Blansko (IDS JMK): Navazující školní spoje (např. linka 232) zavedené pro obsluhu spádových obcí v oblasti Ostrova u Macochy a okolních škol.

2. Vyhrazené obecní a svazkové školní autobusy

- ZŠ a MŠ Údolí Desné: Dobrovolný svazek obcí (DSO Údolí Desné) provozuje dedikovaný školní autobus ke svozu žáků ze spádových obcí (*Petrov nad Desnou, Rapotín, Sobotín*). Autobus využívá oficiální statut školního autobusu, což garantuje zvýšená bezpečnostní pravidla (přísný zákaz objíždění stojícího autobusu ostatními řidiči).

- Městys Lukavec zřídil a provozuje vyhrazený 30místný školní autobus svážející děti do ZŠ i MŠ z okolních osad. Významně tím snižuje ranní automobilovou zátěž přímo před školním areálem.
- Město Jesenice poskytuje službu „Školní autobus v Jesenici“ pro žáky s trvalým bydlištěm ve městě zdarma, čímž usnadňuje dojezd do základních škol.
- Obec Albrechtice nad Vltavou zřizuje a financuje školní autobus pro svoz dětí ze spádových částí obce (*Chřešřovice, Hladná, Údraž*) přímo ke školnímu areálu.
- Obec Žihle provozuje bezplatný školní autobus zajišťující každodenní cestu dětí do ZŠ a MŠ Žihle a zpět.

3. Cílená řešení škol a specializovaných tříd

- Velké Meziříčí: ZŠ Školní na svých webových stránkách zveřejňuje konkrétní trasy a jízdní řády vyhrazeného autobusu, který obsluhuje několik městských lokalit.
- Ostrava – Radvanice (ZŠ Ostrava Radvanice): Zajištění cílené dopravní obslužnosti pro bezpečný dojezd žáků specializovaných/Montessori tříd z širšího okolí.

Další užitečné zdroje informací:

- Pražská integrovaná doprava (PID): Informace o školních linkách a organizaci dopravy v Praze a Středočeském kraji. (Dostupné z: pid.cz)
- Dopravní podnik města Brna (DPMB) & IDS JMK: Přehled školních linek a navazujících spojů v Jihomoravském kraji. (Dostupné z: dpmb.cz, idsjmk.cz)
- Dopravní podnik měst Liberce a Jablonce nad Nisou (DPMLJ): Jízdní řády a trasy školních linek 51–60. (Dostupné z: dpmlj.cz)
- Svazková ZŠ a MŠ Údolí Desné: Presentace modelu provozu svazkového školního autobusu a bezpečnostních pravidel. (Dostupné z: udolidesne.cz)
- Oficiální portály obcí a městysů:
 - Město Jesenice – projekt Školní autobus (jesenice-praha.cz)
 - Městys Lukavec – informace o provozu obecního autobusu (lukavec.cz)
 - Obec Albrechtice nad Vltavou – doprava a školství (albrechticenadvltavou.cz)
- Webové prezentace základních škol:
 - ZŠ Školní Velké Meziříčí – jízdní řády školního autobusu (zsokolni.cz)
 - ZŠ Jana Babáka Brno (zsjanababaka.cz)

- ZŠ a MŠ Žihle (zszihle.cz)
- ZŠ Ostrava-Radvanice (zsoradvanice.cz)
- Ministerstvo dopravy ČR / Policie ČR: Metodiky k označování a bezpečnosti školních autobusů a zastávek podle zákona č. 361/2000 Sb. (Zákon o silničním provozu).